

**Avelsstrategi
för
Beauceron**

2005-03-05

Innehållsförteckning

Bakgrund/historik	3
Beauceronen idag	3
Vår framtida beauceron	3
Population – Nuläge	4
Population – Målsättning	4
Fysisk hälsa – Nuläge	5
Fysisk hälsa – Målsättning	5
Mentalitet – Nuläge	6
Mentalitet – Målsättning	6
Exteriör – Nuläge	6
Exteriör – Målsättning	7
Sammanfattning – avelsmål	7

Bilagor

- Bilaga 1 Franska stamhundar – historik och släktskap
- Bilaga 2 Svenska valpkullar
- Bilaga 3 Avelsanalys
- Bilaga 4 Ögonåkommor – Frankrike
- Bilaga 5 Försäkringsstatistik
- Bilaga 6 HD-statistik
- Bilaga 7 Mentalprofiler – en jämförelse

Bakgrund/Historik

Beauceronen har sitt ursprung i Frankrike, där man i slutet av artonhundratalet betecknade gamla franska herdehundar av samma typ med släthårigt ansikte, hård och kort päls och kuperade öron som chien de beauce, beauceron och bas-rouge. Kroppen hade tanteeckning, framförallt längst ner på benen, vilket gav hunden namnet "bas-rouge" (rödstrumpa). Pälsen var i allmänhet svart med tanteeckning men det fanns också grå, helt svarta och till och med helt röda hundar. Hundarna avlades på och valdes ut för sin förmåga att valla och vakta djurhjordarna.

De tidigaste noteringarna om en ras kallad Beauceron finns i ett renässansmanuskript från 1578. 1809 skrev abboten Rozier en bok i vilken han nämnde en hund med lång päls (Berger de Brie) och en med kort päls (Berger de Beauce). På den första franska hundutställningen i Paris 1863 fanns Beauceron med och 1897 skapades den första klubben för "Chien de bergere" (vallhundar). På denna tid ansågs Briarden och Beauceronen vara en och samma ras med två olika pälsvarianter. 1911 delades de två raserna och "Club des Amis du Beauceron" (Franska Beauceronklubben) bildades. Under världskrigen var rasen nära utrotning och efter andra världskriget byggdes rasen upp från 50 utvalda individer. I hemlandet registreras allt fler hundar - från 1620 st registrerade år 1976 till cirka 4000 st år 2004. (*Bilaga 1 Franska stamhundar - historik och släktskap*).

Till Sverige kom beauceronen 1988 då två tikar **Candie des Vaux Rouges** och **Dorette de Patural** importerades från Frankrike. Året därefter importerades den första hannen, **Fang du Plessis Saint Loup** från samma land. 1991 föddes den första valpkullen. Sedan dess har ett 60-tal beauceroner importerats från Frankrike, Belgien, Finland och Norge. I dagsläget finns 379 hundar registrerade varav ca 270 fortfarande är i livet.

Beauceronen idag

Den svenska beauceronen har trots sin ringa numerär visat sitt breda användningsområde med tävlingsresultat inom samtliga bruksgrenar och även inom dragsport. Inom spår, sök, lydriad och agility finns flera hundar med resultat på elitnivå. I dagsläget finns beauceroner som aktiva räddningshundar, bevakningshundar och även väktarhundar. Trots att det ännu saknas vallningsmeriter finns det idag beauceroner som arbetar aktivt som vallhundar inom både får- och nötbesättningar. 2003 blev för första gången en beauceron vinnare i draghunds-SM. I skrivande stund har även de första svenska IPO-resultaten inkommit. Rasens mångsidighet, lättlärdhet och robusta fysik gör att den är lämplig för träning inom samtliga områden ovan.

Vår framtida beauceron

Även i framtiden är beauceronen en frisk och sund brukshund som lämpar sig för de traditionella bruksgrenarna men också som tjänstehund inom räddning-, polis- och militärtjänst. Beauceronen har sina styrkor i sin fysiska arbetskapacitet och sin stora anpassningsförmåga som gör att den med rätt träning kan formas till en riktig allroundhund dvs inom samtliga områden ovan.

Population - Nuläge

Den svenska avelsbasen är mycket begränsad och den aktiva aveln genomförs i huvudsak av ett fåtal uppfödare (färre än 5). Samarbetet mellan uppfödarna om gemensamma avelsmål och rasproblem är obetydligt. Något strukturerat avelsutbyte inom landet görs inte i dagsläget och det finns inte heller något officiellt avelsråd som kontinuerligt följer upp och publicerar fakta om avelsdata.

Under de senaste fem åren har antalet valpkullar per år varit 4-6 st och det totala antalet svenskregistrerade tikar som använts uppgår till ca 20. Av dessa har hälften genererat mer än en kull. I dagsläget finns det cirka tio tikar i avel och antalet valpkullar har sedan 2000 legat ganska konstant på 4-6 kullar per år. Antalet valpar per kull är i medeltal 7,5. (*Bilaga 2, Svenska valpkullar*)

Sedan 1991 importeras ett fåtal hundar till Sverige varje år, i huvudsak från Frankrike men också från Belgien, Finland och Norge.

Population – Målsättning

- Verka för att nytt blod tillförs den svenska populationen. Att hålla en låg inavelsgrad inom den svenska populationen kommer endast att vara möjligt genom att nytt blod tillförs.
- Sträva mot så obesläktade parningskombinationer som möjligt.
- Verka för att utveckla och delta i ett internationellt arbete inom beauceron-avel. Samarbete är nödvändigt för att bredda avelsbasen i rasen.
- Bevaka inavelsgraden löpande så att den år 2012 ligger närmare 2%.
- Nå en Effektiv Population/Effektiv Avelsbas på minst 50 hundar.

Avelsdjursanvändning

Den avelsanalys (Bilaga 3, avelsanalys) som genomförts av Genetica för beauceronklubbens räkning påvisar problemet med att göra en korrekt inavelsberäkning för rasen då SKKs registerdata saknar födelsedatum för ett stort antal utländska avelshundar. Analysen påvisar dock vikten av att bredda avelsbasen genom att dels öka andelen obesläktade parningar men också begränsa användningen av varje enskild avelshund.

Den allmänna rekommendationen i små populationer är att en enskild hanhund bör bli far åt högst 5 % av avkomma som produceras av en generation avelsdjur (ca 5 år). I stora populationer är motsvarande siffra 2%. Gällande beauceron är resonemanget emellertid, att trots rasens lilla population, har Svenska Beauceronklubben valt att gå mot den lägre siffran (2%) för att ytterligare bidra till att bredda aveln. Varje avelshund bör därför ha högst två kullar. Detta gäller både tikar och hanhundar. Beräkningen har gjorts på ett årsgenomsnitt av ungefär 30 registrerade valpar per år.

För att hålla nere inavelsgraden bör även användandet av hel- och halvsyskon till en i avel välanvänd hund begränsas.

Fysisk hälsa - nuläge

Ögonsjukdomar

Ögonsjukdomar är inte ett stort problem inom rasen. I hemlandet Frankrike genomfördes i början av 90-talet en större undersökning som bekräftar detta. (*Bilaga 4, Ögonsjukdomar - Frankrike*).

I Sverige har två fall av glaukom påträffats, dessa i samma valpkull. I dagsläget finns inga kända fall av PRA. Ett fåtal fall med sk "cherry eye" eller inrullat ögonlock, har påträffats. Rasklubben ska verka för fortsatt uppföljning och kontroll så att dessa problem inte växer.

Autoimmuna sjukdomar

Ett flertal fall av allergier och reumatiska problem har påträffats inom rasen. I dagsläget saknas dock tillräckliga fakta för att fastlägga en handlingsplan mot dessa sjukdomar men även detta område ska rasklubben bevaka och utreda vidare.

Övriga sjukdomar

Enligt statistik inhämtad från försäkringsbolagen synes inte några rasspecifika sjukdomar förekomma (*bilaga 5, försäkringsstatistik*)

Höftleder och armbågar

Den svenska beauceronen har endast åtgärdsprogram vad gäller HD. Officiell röntgen även på armbågar (AD) har genomförts på rasklubbens begäran sedan 1997. Godkänd AD-status har gällt för valphänvisning mellan 1997 och 2003, då rasklubben valde att återgå till känd AD-status, detta baserat på det faktum att AD-statistiken de senaste fem åren legat på konstant låg nivå. (67 hundar röntgades mellan 99-2003 av dessa var 60 UA, 5 hundar hade lindrig pålagring och 2 individer måttliga pålagringar.) Sammantaget har 168 hundar röntgats mellan år 1990 - 2003 av dessa är 85 % UA, 14 % har lindriga pålagringar och 1 % har måttliga pålagringar.

53 % av de svenska beauceronerna har röntgat armbågarna.

I dagsläget har beauceronen 73 % friröntgade hundar, ca 19 % har HD grad C, grad D ca 7 % och HD grad E ca 2% , dessa siffror kan jämföras med motsvarande statistik (1992-2000) från hemlandet med 6,9% (HD grad 1), 8,7 % (HD grad 2) och 3.3% (HD grad 3).

62 % av de svenska beauceronerna har röntgat höftlederna, motsvarande tal för de franska beauceronerna är okänt. (*Bilaga 6 HD-statistik*)

Fysisk hälsa - målsättning.

- Att inom en sjuårsperiod halvera andelen hundar med höftledsdysplasi.
- Att höja andelen undersökta hundar till 75 % under en samma tidsperiod
- Att bevaka att andelen hundar med AD inte överstiger 15 %.

Mentalitet - nuläge

Beauceron ska enligt rasstandarden vara en hund som uppför sig rättframt utan rädsla. Uttrycket skall vara frimodigt och aldrig vare sig elakt, räddhågat eller oroligt. Karaktären skall visa klokhet och mod.

Beauceronen ska också vara en livlig, samarbetsvillig hund som snabbt växlar aktivitetsnivå i paritet med omgivningens krav. Fysiskt oöm och robust är också begrepp som ofta används för att beskriva rasen. Med ursprunget i vaktande boskapshund har rasen tillåtits ha en viss reservation mot främlingar. Dagens samhälle ställer allt högre krav på hundars tillgänglighet och med bakgrund av debatten om farliga hundar är tillgängligheten en av de egenskaper som bör prioriteras i framtiden.

119 hundar har genomfört MH varav 99 är genomförda med godkänt skottprov. 54 hundar har genomfört korningens mentaltest av dessa är 34 hundar godkända.

De egenskaper som omnämns i rasstandarden har inte samtliga någon motsvarighet i de mentala utvärderingar som görs i dagens tester. Klokhet och elakhet finns t ex inte med som begrepp, tolkar man frimodighet till att ungefärligen motsvara tillgänglighet/kontakt och att nyfikenhet och mod är ungefär samma egenskap, får man ändå ett flertal egenskaper som man kan utvärdera. **Hot, Rädsla, Nyfikenhet/Mod och Tillgänglighet/kontakt** är egenskaper som finns med i dagens beskrivningar och tester. **Skottfasthet** är en egenskap som värderas för samtliga bruksraser. En jämförelse av rasens mentalprofil (*Bilaga 7, Mentalprofiler - en jämförelse*) mot övriga bruksraser gör att man kan dra slutsatsen att de viktigaste egenskaper att förbättra är :

- Tillgänglighet
- Skottfasthet
- Nyfikenhet/Mod/Dådkraft

Mentalitet-målsättning

- Rasklubben ska verka för en avel där skottfasthet, tillgänglighet och nyfikenhet/dådkraft är premierade egenskaper.
- Målet är att öka antalet mentalbeskrivna hundar till 75 % år 2012.
- Målet är att halvera andelen (beräknat årsvis) skottberörda hundar på sju år.

Exteriör - nuläge

Vid de utställningar och exteriörbeskrivningar som förevarit har inga genomgående och/eller allvarliga brister förekommit. Notabelt är dock vissa avvikelser från rasstandardens såsom för hög mankhöjd, för ljusa ögon och "sotighet" i tantecknen.

Ingen av dessa avvikelser är emellertid av sådan omfattning att specifika åtgärdsprogram erfordras. Däremot bör uppföljning ske genom fortsatt avläsning av utställningsprotokoll och exteriörbeskrivningar.

Exteriör – målsättning

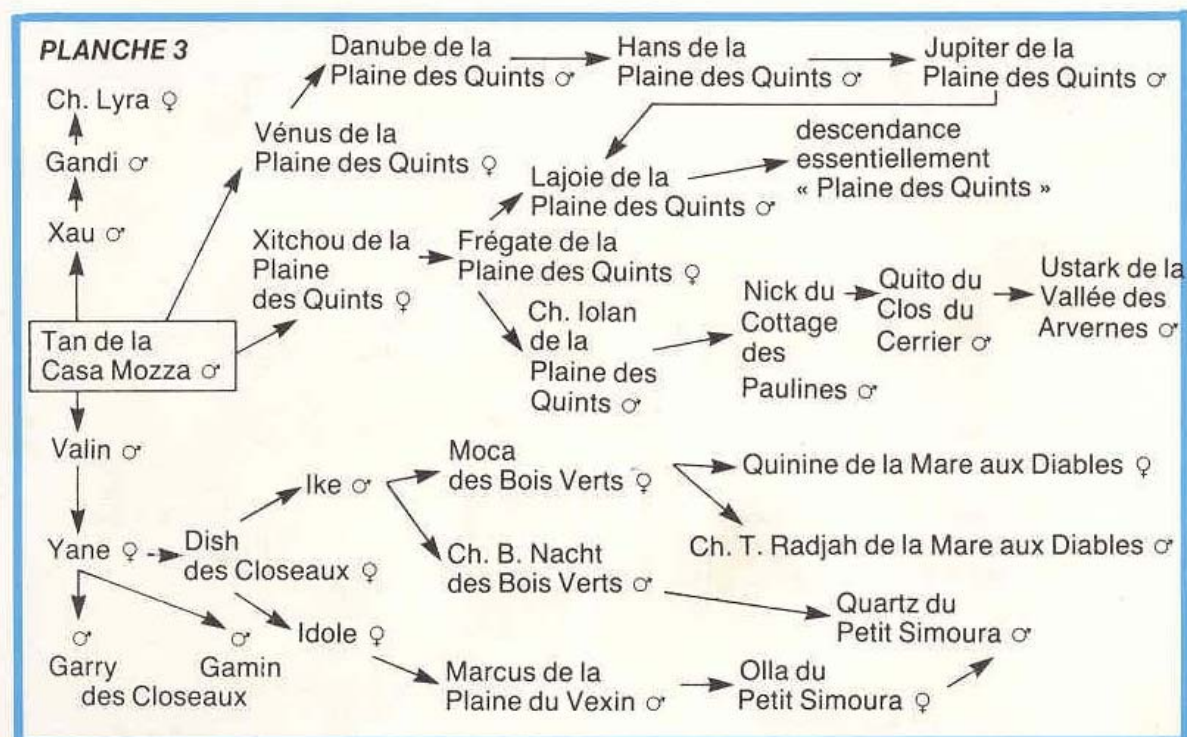
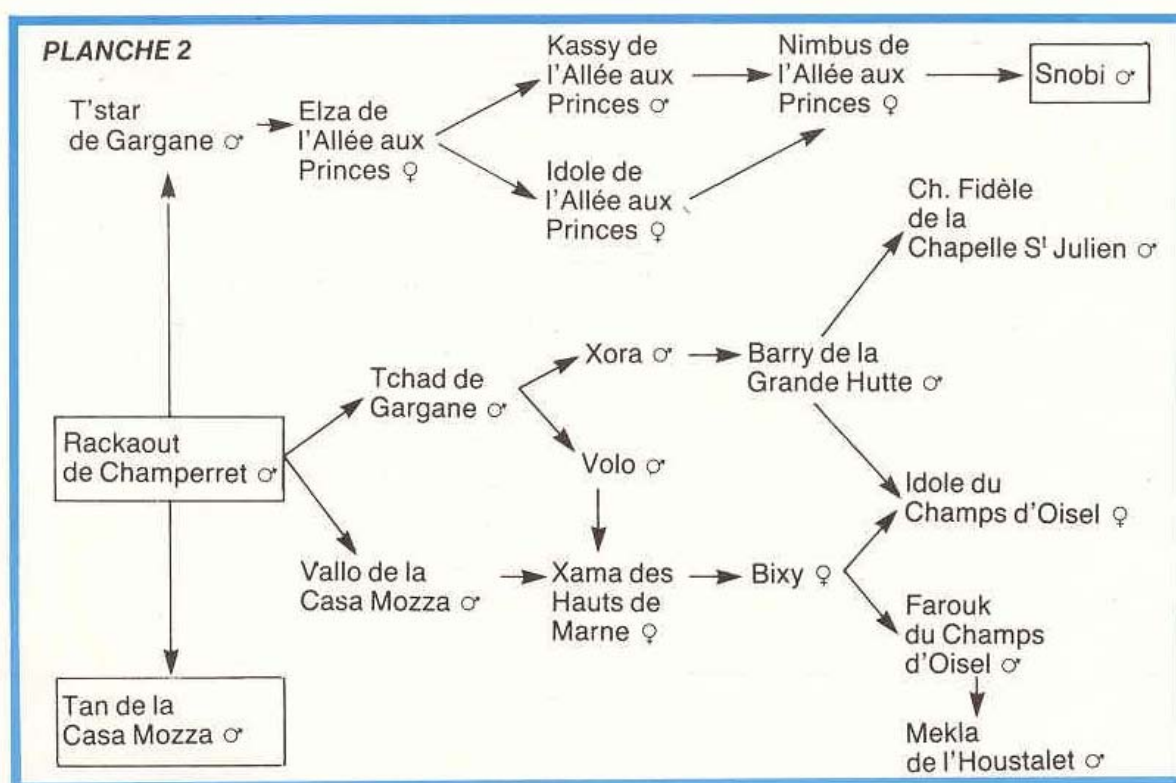
- Verka för att våra beauceroner uppfyller kraven i rasstandarden.
- Producera ett domarkompendie för att förbättra och öka kunskapen om rasen.
- Att genom information i klubbtidningen främja intresset för exteriören samt verka för att fler hundar exteriörbeskrivs.

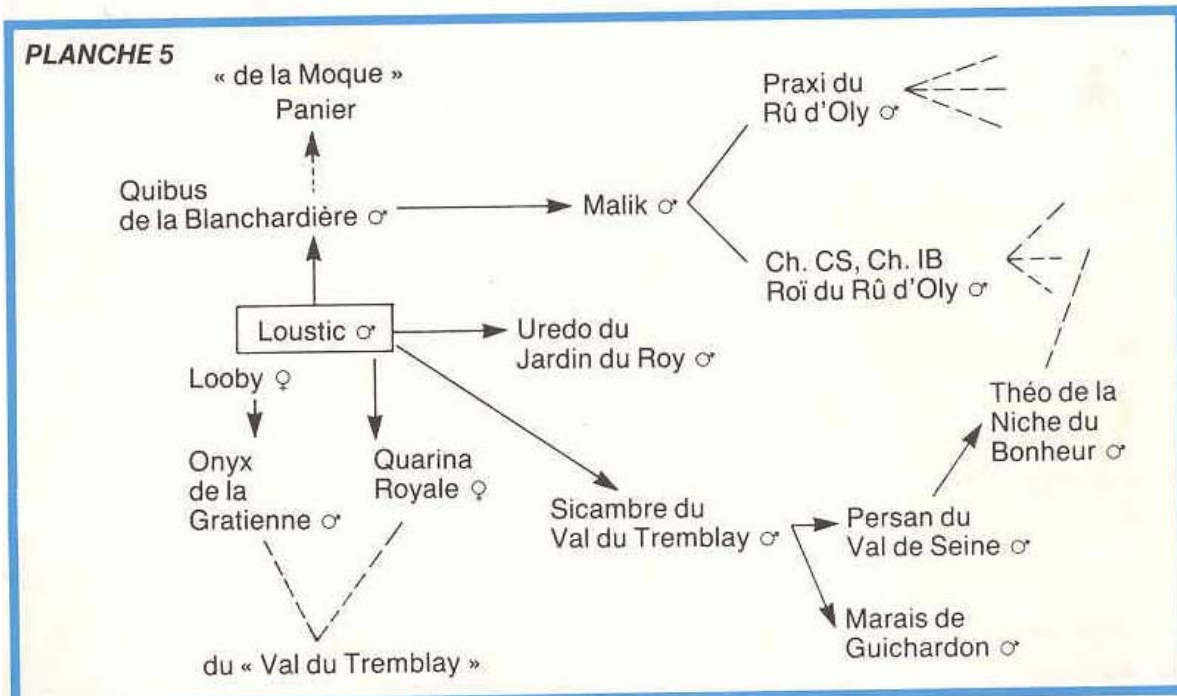
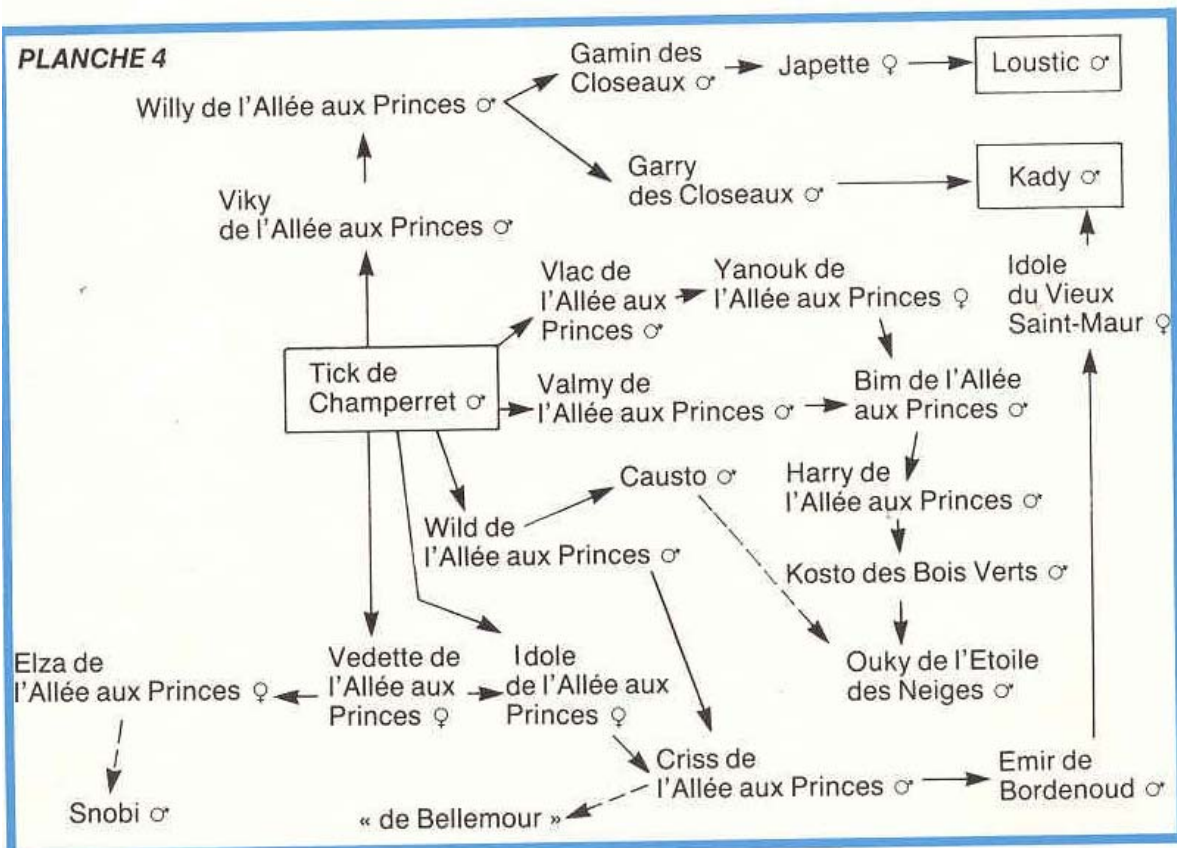
Sammanfattning – avelsmål

De viktigaste målsättningarna för beauceronens rasutveckling kan sammanfattas som:

- Öka antalet individer som används i avel – fler hundar i avel men färre kullar per hund. Detta gäller både tikar och hanhundar.
- Öka antalet mentalbeskrivna hundar till 75 % år 2012. Brister i mentaliteten främst skottberördhet, starka rädlereaktioner och bristande tillgänglighet begränsar rasens utveckling och spridning. Fler hundar med känd mentalstatus ger bättre förutsättningar för framtida avelsurval.
- Öka andelen skottfasta hundar (beräknat årsvis) - halvera antalet skottberörda hundar till 2012.
- Öka andelen HD-fria hundar till ca 85 % år 2012.

Franska stamhundar – historik och släktskap

Svenska valpkullar

Fdatum: tik/täckhund/antal valpar

- 911201: Dorette du Patural / Fangh du Plessis Saint Loup(4)
 920204: Candie des Vaux Rouges / Fangh du Plessis Saint Loup(7)
 930118: Candie des Vaux Rouges / Fangh du Plessis Saint Loup(5)
 930205: Dorette du Patural / Hardi de Bellemour (9)
 941117: Candie des Vaux Rouges / Hardi de Bellemour (1)
 950421: Houlette de Bellemour / Hardi de Bellemour (12)
 950506: Roseole's Aioli / Gershwin de la Cité des Grands Feux (11)
 950809: G'Ronja de la Noe Bergere / Dandy (6)
 951011: G'Kia de la Vallee de Montmorency / Gershwin de la Cité des Grands Feux (9)
 951015: Hera de la Noe du Jardin / Hedjaz de Keramezec (11)
 960626: Roseole's Montpellier / Japy des Assiers (9)
 961019: Roseole's Aioli / Fauve de Steph'Anguerel (9)
 970227: Hifi de Keramezec / Hedjaz de keramezec (5)
 970501: Lutine du Plessis Saint Loup / Loustic de la Horde du Bois Perdu (7)
 970603: Sinsline Mariette / Loustic de la Horde du Bois Perdu (8)
 970803: Hera de la Noe du Jardin / Gerfaut de la Noe Bergere (10)
 980407: Roseole's Montpellier / Hedjaz de Keramezec (6)
 980815: Roseole's Aioli / Japy des Assiers (9)
 990206: Roseole's Poulet a la Bonne Femme /Japy des Assiers (7)
 990312: Satchmo's Tsalsa / Högbrobacken's Bozzi (7)
 990412: Roseole's Montpellier / Satchmo's Topaze (6)
 990421: Hera de la Noe du Jardin / Laps du Domaine de la Groux (11)
 990712: Murk la Argente du Domaine des Troi / Roseole's Poulet a la Bergère (7)
 000323: Leona / Noble-Victor du Jardin d'Avril (8)
 000525: Norvege de la Plaine d'Astree / Merlin de la Noe du Jardin (9)
 000629: Roseole's Poulet au Blanc / Maurice du Domaine du Goelo (6)
 000730: Roseole's Poulet Vauclusienne / Maurice du Domaine du Goelo (9)
 001127: Nadja de Champreval / Roseole's Poulet a la Bergère(7)
 010121: Satchmo's Tsalsa / Högbrobacken's Bozzi (7)
 010318: Roseole's Pigeonneau en Papillote / Maurice du Domaine du Goelo (2)
 020118: Roseole's Pêches a la Aurore / X'sir de l'Amouraudière (9)
 020309: Norvege de la Plaine de l'Astree / Hedjaz de Keramezec (9)
 020529: Roseole's Poulet au Blanc / Maurice du Domaine du Goelo (7)
 020616: Satchmo's Hasta / Leo du Domaine des Eurantes (8)
 020927: Roseole's AG Barbue Braissée / X'sir de l'Amouraière (11)
 021105: Satchmo's Tsalsa / Satchmo's Occie (6)
 030121: Ossie de la Loutre Noir / Satchmo's Occie (3)
 030223: Roseole's Barbue a la Drouot / Maurice du Domaine du Goelo (10)
 030302: Norvege de la Plaine de l'Astree / Nectar dit Noir de la Negresse (1)
 030812: Norvege de la Plaine de l'Astree / Seneque de la Dame de Coeur (9)
 031209: Roseole's Poulet à la Bonne Femme / Maurice du Domaine du Goelo (6)
 040506: Robbie Du Jardin D'avril / Noble-Victor Du Jardin D'avril (6)
 040707: Ossie De La Loutre Noire / Satchmo's Silo (4)
 040818: Saphir De La Ruee Sauvage / Ortega de Patural (8)

Analys över avel med Beauceron åren 1993- 2003

Inledning

Följande analyser grundas helt på uppgifter i SKK´s rasdata. Totalt omfattar databasen 802 hundar. Uppgifter om födelseår finns för 433 hundar. Vissa delar av rapporten rör endast hundar för vilka uppgift om födelsedatum finns i databasen.

Antal födda hundar och inavel

Som framgår av tabellen nr 1 är inavelsgraden låg, men delvis beror det på att ett stort antal hundar saknar uppgifter. Om härstamning eller har så begränsade uppgifter att inavelsgraden kommer att underskattas kraftigt.

Tabell 1. Födda hundar och inavelsgrad under åren 1993 - 2003.

FÖDDA ÅR	ANTAL	INAVEL %	STAMTAVLANS DJUP
FÖDELSEDATUM SAKNAS	369	0,5	0,7
1987	1	3,1	3,0
1988	2	0,0	2,5
1989	1	0,0	0,0
1990	1	0,0	3,0
1991	7	0,0	3,4
1992	15	0,2	3,3
1993	15	1,9	3,9
1994	8	1,6	2,0
1995	58	1,6	3,8
1996	25	1,1	3,6
1997	44	3,4	3,9
1998	25	1,0	4,0
1999	45	0,3	4,0
2000	46	0,9	4,2
2001	24	0,4	4,4
2002	61	1,5	4,4
2003	37	0,6	4,2
2004	18	2,7	4,2
Totalt/medelvärden	802	0,9	2,4

I analyserna används genomgående inavelsberäkningar baserade på 5 generationers stamtavlor. För hundar som inte har minst tre led i stamtavlorna beräknas inte någon inavelsgrad. För att undvika alltför påtagliga risker för genetisk utarmning med åtföljande negativa effekter på hundarnas fysiska och mentala hälsa bör man eftersträva att i vart fall inte överskrida en inavelsstegring som är högre än ca 0,5 % i genomsnitt per generation för hela rasen. Med de beräkningsmetoder som använts i analysen innebär det att den genomsnittliga inavelsnivån för ett enskilt registreringsår inte bör ligga högre än ca 2,5 %. Under huvuddelen av perioden har inavelsnivån legat under det värdet. Det bör dock observeras att de verkliga värdena beräknat på fem generationer kan med säkerhet är högre än tabellen redovisar. Stamtavlorna är i genomsnitt, så som redovisas i sista kolumnen i tabell inte kompletta för något år under den analyserade perioden.

Effektiv avelsbas

Den beräknade avelsbasen (effektiva populationen) avser inte antalet faktiskt använda avelsdjur. Beräkningarna utgår i stället från den faktiska ökningen av inavelsgraden i den stam av hundar man faktiskt har. Därefter beräknar man hur stor en slumpparad population med lika antal hanar och tikar skulle behöva vara för att inavelsstegringen skulle bli densamma som i den verkliga hundstammen. Det antal man då får fram är måttet på den effektiva populationen eller avelsbasen. Den effektiva avelsbasen beskriver således hur närbesläktade de avelsdjur är som kommer till användning och vilken effekt den släktskapen får på förlusten av ärftlig variation i djurstammen. Normalt räknar man med att en ras eller art befinner sig i allvarlig fara för svåra genetiska skador när avelsbasen (den effektiva populationen) underskrider nivån 50.

LatHunden, det databasprogram som använts för analyserna, medger beräkningar av ”tillgänglig” avelsbas. Beräkningen baseras på slumpmässiga simulerade parningar för två generationer framåt i tiden. Endast de hundar som verkligen använts som avelsdjur av rasens uppfödare utgör startpunkt för beräkningarna. Vid de simulerade och slumpmässiga parningarna tillåts dock inte parning mellan helsyskon eller föräldrar och avkomma. Programmet tar i övrigt inga andra hänsyn.

Analys av avelsbasen (effektiv populationen) för beauceron redovisas i följande tabell.

Tabell 2. *Utnyttjad och tillgänglig avelsbas åren 1998 - 2003 (Ne = avelsbas)*

Period	Alla kullar	Beräknade	Utnyttjad Ne	Tillgänglig Ne
1998-2003	59	32*	>500	30

*) Antal kullar för vilka tillräckliga stamtavlor funnits för beräkning.

Den utnyttjade avelsbasen ser skenbart mycket stor ut, men det kommer sig att avelsbasen beräknas ur skillnaden i inavelsgrad för den sista generationens avkomma och deras föräldrar. I små raser med omfattande import kommer inavelsökningen som regel att bli mycket låg, så som den är i en mycket stor djurstam utan nära släktskapsparning. Den verkliga situationen ser man då bäst i den beräknade tillgängliga avelsbasen. Programmet har då gått två generationer framåt i tiden med de hundar som använts i avel i Sverige de senaste 6 åren. Det visar sig då att rasen utan tillskott av import hamnar på en avelsbas kring ca 30. En så låg nivå klarar en djurstam inte någon längre tid utan att drabbas av ärftliga skador. Slutsatsen är den att beauceronstammen i Sverige även i fortsättningen regelbundet måste tillföras import för att upprätthålla en tillräcklig ärftlig variation. Den låga nivån för tillgänglig avelsbas är också en signal om att vara ytterligt försiktig i urvalet och inte gallra för hårt.

Det är ett vanligt misstag att ställa kraven på avelsdjur så högt att man äventyrar nödvändig ärftlig variation genom att alltför få hundar godkänns som användbara avelsdjur. I ett välplanerat avelsarbete måste först fastställas vilket minsta antal avelsdjur som behövs för att upprätthålla den nödvändiga bredden i aveln. Första därefter är det rimligt att bestämma vilka krav som kan ställas utan att antalet hundar i avel sjunker under acceptabla nivåer. Som ett minimum för en långsiktig avel krävs ca 20 hanhundar per generation och ca 4-5 tikar per hane. Om man då räknar en generation som 5 år innebär det att minst 4 hanar 15-20 tikar skulle behöva tillföras stammen årligen. Det är uppenbart att det inte går att klara inom det begränsade antalet hundar som ännu finns av rasen i Sverige. Då återstår import från andra länder som enda utväg.

Effekter av inavel på fruktsamhet

En studie av parningstyper, dvs. hur närbesläktade kullarnas föräldrar varit så som direkt syns av stamtavlan och utan direkta inavelsberäkningar, visar att man i helt har undvikit mycket nära släktskapsparningar. Inga kullar finns i Typ III eller Typ IV.

Tabell 3. *Parningstyper i den totala databasen*

Parningstyp	Antal	Inavelsgrad %	Kullstorlek
I	49	1,0	6,6
II	1	7,8	5,0

Typ I = föräldrar mindre släkt än kusiner

Typ II = föräldrar släkt som kusiner och motsvarande

Typ III = föräldrar släkt som halvsyskon och motsvarande

Typ IV = föräldrar släkt som helsyskon eller föräldrar-avkomma

Normalt ser man tydliga effekter av minskad kullstorlek vid allt närmare släktskapsavel. Den enda kullen i parningstyp 2 tillåter dock inga slutsatser när det gäller beauceron. Vid motsvarande beräkning för dobermann var kullstorlekarna 6,2 : 6,0 : 5,8 och 4,1 i de fyra parningstyperna.

Vad som med stor säkerhet dessutom kan sägas, även om det inte finns något siffermaterial för att redovisa de absoluta effekterna, är att svårigheterna att få tikarna dräktiga ökar med stigande släktskap till hanhundarna. Förlusten i antal valpar vid ren incestavel är extremt hög, vanligen omkring 20-30 % minskad kullstorlek.

Användning av hundar i avel

Möjligheterna att bevara ärftlig variation i en ras är i betydande grad beroende av antalet för avel tillgängliga handjur och det sätt på vilket de används i avel. Beräkningarna här utgår från att en genomsnittlig hanhund utnyttjas i avel under en period av 4-5 år. För att det då skall vara möjligt att upprätthålla en rimlig bredd i aveln bör ingen hanhund tillåtas att producera mer än maximalt ca 5 % av antalet valpar i en generation och helst inte över 2 %.

Med bara ca 40 valpar registrerade per år finns det egentligen inte utrymme att använda en enskild hanhund eller tik till mer än en kull. Att låta varje föräldrapar bidra lika mycket till nästa generation av avelsdjur kallas för att hålla familjestorleken konstant. Det leder till maximalt bevarande av ärftlig variation och är en avelsteknik som används vid bevarande av

mycket små djurstammar. Nackdelen med system av det slaget är att man inte har utrymme att välja bara de bästa djuren till avel. Urvalet måste i stället inriktas på att ta de två bästa avkommorna efter varje föräldrapar. Därmed halverar man de möjliga avelsframstegen per generation. Vinsten är att man bevarar så mycket ärftlig variation som möjligt för att både hålla hundarna fysiskt och mentalt friska och för att möjliggöra framtida avelsframsteg.

Återigen är det så att ett nära samarbete med uppfödare i andra länder ger möjligheter att utnyttja en bredare avelsbas än den som finns i Sverige. Därmed kan man också utöka antalet kullar per hane något. Det är dock inte tillrådligt att producera mer än 2-3 kullar efter en hane. Behovet av tikar är så pass mycket större att målet bör vara att använda så många som möjligt och att inte ta mer än högst 2 kullar efter en tik.

Hanhundar i avel

Hittills har totalt 79 hanhundar använts i avel. I topp med en produktion av 10 kullar med 44 valpar respektive 6 kullar med 40 valpar ligger de båda hanhundarna LOSH836138 Xsir de L'amouraudiere och S30555/2001 Maurice du Domaine du Goelo. Det är mycket möjligt att båda hanhundarna är av god kvalitet och producerar bra avkomma. Problemet med så pass intensivt utnyttjande av enskilda hanar i en så begränsad stam av hundar är dock att man vid tikrekryteringen i nästa generation tvingas ta med alltför många närbesläktade tikar. Därmed reduceras avelsbasen och man hamnar endera i genetiska svårigheter på sikt eller tvingas till att importera flera hundar än som annars vore nödvändigt.

Då varje avkomma har en far men två far- och morfäder kan antalet barnbarn uppgå till ca dubbla antalet egna valpar utan betydande risk för alltför starkt inflytande av en enskild hane på rasen. Värden för maximalt antal barnbarn och rekommenderad nivå skulle då ligga vid ca 20-25 barnbarn. Hanhunden LOF65596/0971 Gershwin de La Cité Grand Feux har hela 67 barnbarn, dvs. ca två års registreringar i rasen och hanen S35129/91 Fangh du Plessis Saint Loup kommer inte långt efter med sina 59 barnbarn.

Det finns avsevärda svårigheter att begränsa användandet av enskilda hanhundslinjer därför att besluten inte ligger hos en enskild hanhundsägare utan hos gruppen tikägare som väljer parningspartners för sina tikar. Det finns inga enkla vägar att reglera användningen av närbesläktade hanhundar annat än genom en intensiv och snabb information till alla tikägare om den faktiska användningen av avelsdjur i rasen. Därmed ges tikarnas ägare ökade möjligheter att undvika att alla utnyttjar samma härstammingslinjer så att enskilda härstamningar blir alltför starkt representerade i rasen.

Hanhundars avelsdebut

Tillfredsställande information om en hunds egen fysiska och mentala status som vuxen kan man knappast få före 2-3 års ålder. Mental status är utomordentligt viktig i raser som beauceron. Avelsdebuten bör uppskjutas till minst 2 års ålder och gärna vänta till hundarna uppnått treårsåldern

En analys över samtliga fäders förstakullar visar att för 19 kullar finns uppgift om faderns och kullens födelsedatum så att fädernas debutålder kan beräknas. Lägsta och högsta ålder vid första kullens födelse är 377 respektive 2545 dagar. Fem av de 19 hanarna sattes i avel före två års ålder.

Tikar i avel

Uppgift om tikens ålder vid den första kullens födelse finns för 36 av totalt 120 kullar. Lägsta ålder vid valpning är 653 dagar (parad vid drygt 1 ½ års ålder) och högsta ålder 2313 dagar (nära 6 ½ år). Liksom i flertalet andra raser är återhållsamheten vid användning av tikar väsentligt bättre än än vi användning av hanar i avel.

Genom sina söner kan en tik få betydande inflytande i aveln. Som exempel kan nämnas att tiken S46312/88 Candie des Vaux Rouges har 61 registrerade barnbarn och tiken S23112/92 Roseole's Aioli har 58 barnbarn. Det är i själva verket så att koncentrationen av avel kring tikar är större i rasen beauceron än motsvarande koncentration kring enskilda hanhundar. Det visar att man inte är tillräckligt medveten om att behovet av avelstikar är relativt stort om man skall kunna hålla en tillfredsställande bredd i aveln.

Veterinär statistik

Den veterinära statistiken omfattar röntgenresultat för HD och AD samt ögonlysningar för sammanlagt 247 hundar

Höftledsdysplasi

Av de 247 röntgade hundarna har 62 anmärkningar på höftlederna. Frekvensen HD är således drygt 25 %, vilket är så pass högt att defekten bör uppmärksammas i avelsurvalet. Angående metoder för urval se bifogat PM.

Armbågsartroser.

Ad-status är registrerat för 195 hundar, varav 24 har lindrig och 2 måttlig utbredning av artros. Artros, eller armbågsdysplasi, är liksom HD relativt starkt ärftlig med en komplicerad nedärvning där man inte utan vidare kan avgöra om bara en eller båda föräldrarna bidrar till skadan. Avelsåtgärder bör vidtas och urvalet kan hanteras på liknande sätt som för HD.

Ögon

Två hundar är ögonlysta med resultatet Ua.

Mentalitet.

I den alltmer tilltagande debatten om "farliga hundar" är det särskilt angeläget att lägga vikt vid urval för mentala egenskaper. Det gäller inte minst storvuxna raser som beauceron, en ras som dessutom främst borde vara en brukshund och inte en sällskapshund. Bifogade MH-beskrivning över rasen visar en ras som är avsevärt mer passiv än genomsnittet för övriga brukshundraser. Det kan naturligtvis vara så att man vill ha en hund av den typen, men eftersträvas en mer välfungerande brukshund bör aveln inriktas starkare på att utveckla de mentala egenskaperna.

Tävlingsstatistik

Av 79 fäder är 7 MH-beskrivna, 8 lydadsprovade, 4 provade i korning, 6 bruksprovade och 7 bokprovade. Vad siffrorna avslöjar är att det knappast finns ett tillfredsställande underlag i databasen för avelsurval när det gäller hanhundarnas mentala funktioner. Delvis är naturligtvis orsaken den att bara 11 av de hanar som använts i avel är svenskregistrerade.

Av 91 tikar är 12 MH-beskrivna, 9 lydadsprovade, 6 är provade i korning, 7 är bruksprovade och 15 bokprovade. Bara 28 av de 91 tikarna är svenskregistrerade. Återigen har förhoppningsvis någon form av utländska meriter använts vid urvalet för mentala egenskaper. Men liksom för hanhundarna gäller att mer systematiskt och likvärdig prövning är en nödvändig förutsättning för ett framgångsrikt avelsurval.

Den självklara frågan är vilket annat systematiskt underlag som kommit till användning vid avelsurvalet för mentala egenskaper. Utan väl dokumenterade och likvärdiga prov av ett relativt stort antal hanar är det knappast möjligt att bedriva ett meningsfullt urval för mentala egenskaper.

Utställningsmeriter finns registrerade i Sverige för har 13 av de avel använda hanarna och 32 av avelstikarna. De låga siffrorna hänger återigen samman med den höga andelen utlandsregistrerade avelsdjur men belyser ytterligare problemet med att inom landet få ett tillfredsställande stort och väl redovisat underlag för avelsurvalet.

Rekommendationer

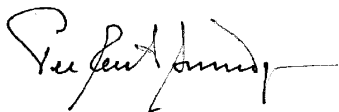
Rasen har för närvarande inga påtagligt oroande siffror när det gäller den direkta inavelsnivån. Den tillgängliga effektiva avelsbasen på längre sikt är alltför låg och framtingar fortlöpande importen under en avsevärd tid framöver.

I en ras av brukshundkaraktär är det överraskande att hanhundar används innan man haft en rimlig möjlighet att kontrollera deras egen fysiska och mentala status på ett tillfredsställande sätt. Den första rekommendationen är därför att man inom rasklubben eftersträvar att höja debutåldern för avel för hanar till minst två år.

Ökad uppmärksamhet bör också ägnas ”andragenerationsproblemet”, dvs. det faktum att vissa avelshundar får ett stort antal barnbarn trots att de själva inte har överproducerat avkomma. Särskild uppmärksamhet bör ägnas frågan om rekryteringen av tikar så att inte enskilda tikar får ett alltför dominerande inflytande i aveln.

Det vore också värdefullt med effektiva program för information till tikägare om olika hanars användning i avel och med tillstånd för avelsråd att direkt avråda från användning av hanhundar och härstammingslinjer som redan har överutnyttjats.

Sprötslinge den 23 december 2004

Per-Erik Sundgren

Bil. 1

Beskrivningsprotokoll MH

Avbryt

Utskrift

Ras : BEUCERON

Genomförda : 117

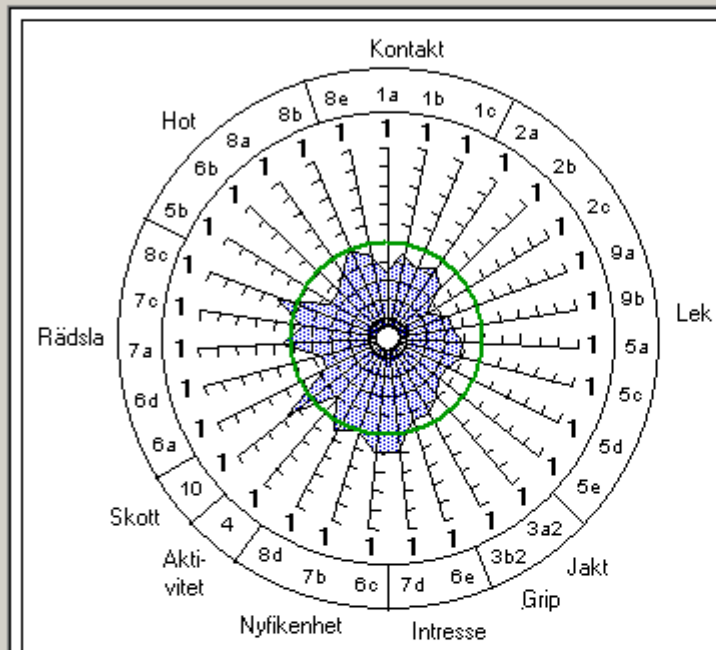
Provålder : 680,2

Avbryter MH:

Beskrivare: 0 Oacceptabelt beteende: 0

Ägare: 0 Avstår skott: 2

Ofullst.: 2 Avsteg från avreaktion: 1

 Aktivera Idealprofil

- 1a Kontakt, hälsning
- 1b Kontakt, samarbete
- 1c Kontakt, hantering
- 2a Lek 1, leklust
- 2b Lek 1, gripande
- 2c Lek 1, dragkamp
- 3a2 Jakt, förföljande
- 3b2 Jakt, gripande
- 4 Aktivitet
- 5a Avstånd lek, intresse
- 5b Avstånd lek, hot/aggr.
- 5c Avstånd lek, nyfikenhet
- 5d Avstånd lek, leklust
- 5e Avstånd lek, samarbete
- 6a Övriga, rädsla
- 6b Övriga, hot/aggr
- 6c Övriga, nyfikenhet
- 6d Övriga, kvarst rädsla
- 6e Övriga, kvarst intresse
- 7a Ljudkänslig, rädsla
- 7b Ljudkänslig, nyfikenhet
- 7c Ljudkänslig, kvarst rädsla
- 7d Ljudkänslig, kvarst intresse
- 8a Spöken, hot/aggr
- 8b Spöken, kontroll
- 8c Spöken, rädsla
- 8d Spöken, nyfikenhet
- 8e Spöken, kontakt
- 9a Lek 2, leklust
- 9b Lek 2, gripande
- 10 Skott

1a. Tar kontakt själv eller när föraren tar kontakt. Balanserad. =3,5/3,8	1b. Följer med hela sträckan, neutral. =3,3/3,4	1c. Accepterar. Är neutral. =3,1/3,3	2a. Leker aktivt, startar snabbt. =3,6/3,7	2b. Griper försiktigt eller nyper i föremålet. =3,2/3,4
2c. Biter - drar emot, släpper, tar om. =2,7/3,2	3a2. Startar eller springer långsamt. Kan öka farten. Fullföljer. =2,7/2,9	3b2. Griper ej, nosar på föremålet. =2,3/2,4	4. Är uppmärksam och i humörsak lugn. Enstaka aktivitetshöjningar. =3/3,2	5a. Intresserad, följer figurant utan avbrott. =2,7/2,9
5b. Inga skall eller morringar. =1,2/1,5	5c. Går fram när figuranten ger sig tillkänna. =2,6/2,8	5d. Leker ej men visar intresse. =2,3/2,6	5e. Blir aktiv men avbryter. =2/2,3	6a. Gör undermanöver utan att vända bort blicken. =2,7/3,0
6b. Visar enstaka hotbeteenden. =1,6/1,9	6c. Går fram till överallen när föraren står bredvid. =3/2,8	6d. Liten bäge el. liten tempovädling el. tittar bort vid någon av passagerna. =1,9/2,2	6e. Stannar upp. Luktat/tittar på överallen vid ett tillfälle. =1,8/1,9	7a. Gör undermanöver utan att vända bort blicken. =2,7/2,6
7b. Går fram till skramlet när föraren gått halva avståndet. =3,6/3,6	7c. Liten bäge el. liten tempovädling el. tittar bort vid någon av passagerna. =1,5/1,6	7d. Stannar upp. Luktat / tittar på ljudkällan vid ett tillfälle. =1,9/1,7	8a. Visar enstaka hotbeteenden. =2,2/2,4	8b. Kontrollerar/handlar mot båda spökarna. Kortare avbrott. =3,7/3,7
8c. Upphåller sig i humörsak framför eller bredvid fö. Pendlar mellan flyktstart och kontroll. =3,1/2,9	8d. Går fram till spöket när fö står bredvid. =2,7/2,6	8e. Besvarar kontakt när fig bjuder. =3,1/3,2	9a. Leker-startar långsamt men blir aktiv. =3,1/3,4	9b. Griper försiktigt eller nyper i föremålet. =2,8/3,1
10. Kontroller som försvinner efter första skotten. Bryter men upptar	Varje streck på diagramaxlarna motsvarar 0,2 i avvikelse från Rasmedelvärdet, som representeras av den inre ringen. Centrum i diagrammet har således värdet - 1 och axlarnas vttr			

Utskrift

Avbryt

Ögonåkommor – Frankrike

*Artikeln är skriven av professor M FRANK och översatt av G Bohman.
Dubbelsporren nr 3/94*

Eftersom man i Tyskland enligt uppgift undersöker ögonsjukdomar hos beauceronen och frågan har uppkommit om huruvida rasen kan anses som drabbad eller inte, vill vi här nedan publicera en sammanfattning från en artikel i ämnet införd i den franska rasklubbens tidning Le Bas Rouge nr 3/94.

Många raser är idag mer eller mindre drabbade av ögonsjukdomar. Dessa sjukdomar kan vara av genetisk art och då det i alla raser endast är ett fåtal aktiva avelsdjur kan dessa sjukdomar spridas mycket snabbt. Ofta är sjukdomsanlagen av recessiv art vilket dessutom innebär att det är värre att upptäcka anlagsbärare då dessa inte själva är drabbade.

Då frågan diskuterades om huruvida det är nödvändigt och möjligt att även titta närmare på beauceronen, bestämde man sig i den franska rasklubben för att utnyttja en utställning som lockar 300-500 hundar för att där göra undersökningen på plats. Anledningen var dels att många hundar kan undersökas samtidigt. Men också att en utställning omfattar de flesta aktiva avelsdjuren. Man valde därför den stora beauceronutställningen i Royan för själva undersökningen.

MATERIAL OCH METOD

Man valde en epidemiologisk metod för undersökningen, vilket är vanligt vid undersökningar av ärftliga sjukdomar. Undersökningen bestod av tre delar: djuret, dess fäder och dess eventuella avkommor.

Om det i beståndet finns en ögonåkomma, bör detta visa sig genom en avvikelse i synen såsom närsynthet eller en delvis eller fullständig blindhet, dag-, skymnings- eller nattliga synrubbningar, en konstigt uppträdande (bär huvudet underligt då man tittat på objekt) underliga ögonrörelser (rytmiska ryckningar/rullningar av ögat), en förändrad storlek av ögongloben, förändring av färgen i iris eller helt enkelt en förändring av ögats olika delar, t ex yttrande sig i tillfällig eller kontinuerlig tårvätska. Man kan också visuellt undersöka vindögdhet och skelögdhet liksom fläckar.

Sammantaget har den passionerade hundägaren, och framför allt på en rasutställning, kapaciteten att svara på dessa frågor under förutsättning de är formulerade på rätt sätt.

Visuell undersökning

Frågorna kombinerades med en visuell undersökning av ögonen på var och en av de hundar som var föremål för utredningen genom att man placerade hunden framför sig mot solen och ägaren bakom sig för att kunna realisera en visuell observation av hundens båda ögon och genom att iaktta följande plan för vardera ögat: övre ögonlocket, undre ögonlocket, inre ögonlocket, spår av tårvätska, storlek på ögongloben, eventuella rörelser av ögongloben, irisens färg, kristallinsens genomskinlighet etc; det är bäst om man har hundens blick i sin egen ögonhöjd och att ställa frågorna efter det att man ställt hunden tillrätta samt att intervjua utställarna direkt efter inskrivning för att undvika eventuell förberedelse av hunden (borttagande av tårvätska t ex).

Första frågan var om hunden någon gång i sitt liv haft några ögonproblem eller inte, vem som i så fall konstaterat problemet. Sista frågan avsåg de råd som ägaren fått för att denne, om en åkomma förekommit, att låta en veterinär undersöka hunden och att skicka över informationen till klubbordförande M Sauvignac.

Frågorna avseende avkommorna åsyftade främst ögonåkommor som uppstått vid ung, 2-3 månaders ålder, för att påvisa en tidig ögonåkomma. Frågor kring förfäder fokuserades huvudsakligen kring olika grad av blindhet som uppkommit tidigt i avelsdjurets liv.

Professor Frank som genomförde undersökningen, lämnade inte hundägaren själv ensam med enkäten, men lät denne själv fylla i svaren.

Om det existerar en misstanke om ögonproblem, skulle detta visa sig vid undersökningen av hunden eller vid intervjun trots att man vet att:

urvalet av hundar som presenteras på rasutställningen inte är idealiskt för att lokalisera en hund som är bärare av ögonåkommor.

Det är uppenbart att en ögonåkomma inte är lätt att upptäcka via hundägaren men "allmänna rykten" tillåter icke desto mindre att man får en idé som är tillräckligt korrekt om förekomst eller ej av ögonproblem.

ANTAL UNDERSÖKTA DJUR

Nära 147 utställare utfrågades och 196 hundar varav 4 harlekin undersöktes vid entrén till utställningen, vilket motsvara ca 60 % av deltagarna (såväl hundar som ägare).

Denna siffra är tillfredställande eftersom man annars skulle behövt två undersökare.

RESULTAT

Det finns inget problem med vare sig partiell eller fullständig blindhet inom rasen.

Hundarnas syn bedömdes som utmärkt såväl dagtid som vid skymning och natt

Inflammationer i ögats bindhinnor är extremt sällsynta, godartade (5 fall) vittnar om att rasen har en god motståndskraft mot flera typer av angrepp på ögat

- 1 fall av blindhet på ett öga
- 4 fall av skelögdhet
- 1 fall av problem med hornhinnan(dermoid)
- 3 fall av inrullade ögonlock
- 6 fall av utåtrullade ögonlock
- 2 fall av problem med det inre ögonlocket
- 2 fall av microphtalmi
- 1 katarakt (grå starr) på en avelsförälders öga vid 4 års ålder vars orsak man inte kunnat avgöra
- 2 fall av övertryck, ett på det högra ögat och det andra fallet på det vänstra

M Frank menar att det är viktigt att understryka det ringa antal av unga hundar som drabbats av blindhet och den mycket långa livslängden av de kända förfäderna som har en förvånansvärt väl bevarad synskärpa.

Man får också notera att defekterna på det undre eller övre ögonlocket såsom inrullat eller utåtrullat ögonlock är mycket ringa och inte har medfört något kirurgiskt ingrepp förutom i två fall.

Sammantaget har beauceronen som ras få ögonproblem; de som finns kan betraktas som lätta.

Professor frank rekommenderar att man fortsättningsvis skall vara observant på ögonen och att man vid problem låter en veterinär undersöka hunden för att kunna skicka information vidare till klubbordföranden.

Han rekommenderar också att man låter veterinär undersöka de tre hanhundar som placerar sig bäst på rasutställning (avser Frankrike, ö a) liksom den bäst placerade tiken med hänsyn till framavlingen av den kommande generationen.

Skadestatistik för beauceron

Skadestatistik för beauceron under en femårsperiod (1999.01.01-2003.12.31.)
Statistiken är sammanställd av data från de tre försäkringsbolagen Agria, Folksam och If.

Skadestatistiken omfattar alla de enskilda diagnoskoder som veterinärer journalfört och som sedan skickats till försäkringsbolagen för skadereglering. Ett observandum är att samma hund vid samma tillfälle kan få flera diagnoser; exempelvis diarré + akut gastroenterit. Det kan också vara så att samma hund har varit hos veterinär för samma åkomma ett antal gånger och därför registreras samma diagnos flera gånger hos hundens försäkringsbolag. I denna sammanställning kan man ta diagnosen pelvic bladder som exempel. Det kan vara så att tre olika individer av rasen beauceron har fått denna defekt diagnosticerad men det är också möjligt att det bara handlar om en hund som varit hos veterinären flera gånger. Totalt antal diagnoskoder som satts på beauceroner under denna period är 215 stycken. Antal beauceroner som har fått dessa diagnoser är alltså max 215 stycken; troligen färre.

Gastrointestinalsystemet

diarré & kräkning	2
kronisk enterit (tarminflammation)	2
diarré	2
akut gastroenterit (mag-tarminfl.)	2
magsäcksomvridning	2
exokrin pankreasinsufficiens (bristande funktion i bukspottkörteln -> matspjälkningsrubbing)	1
akut stomatit (muninflammation)	1
kräkning	1
symptom på förstoppning	1
kronisk hypertrofisk gastrit (en form av infl. i magsäckens slemhinna)	1
kolik	1
akut enterit (tarminflammation)	1
främmande kropp magsäck/tarm	1
kronisk analsäcksinflammation	1
akut analsäcksinflammation	1
symptom på magsmärtor	1

Reproduktion

juvertumör	7
pyometra (livmoderinflammation)	6
prostatahypertrofi/hyperplasi (prostataförstoring)	2
primär värksvaghet (avsaknad av, alternativt för svagt, värkarbete)	1
kejsarsnitt	1
tumör i äggstock	1
tumör i testikel	1
akut endometrit/metrit (infl i livmodersslemhinnan)	1
mjolkstockning	1
förlossningskomplikation/dystoki	1

Rörelseapparaten

hälta UNS (utan närmare specifikation)	6
klobrott/klokapselbrott	4
symptom utan fastställd orsak kotpelaren	3
L7-S1 (förträngning mellan sista ländkotan och första korskotan -> tryck på nervrötter)	3
patella luxation	2
korsbandsskada	2
metafysär osteopati (inflammation i tillväxtzonen) humerus (överarmsben)	1
spondylos (icke inflammatorisk process mellan kotkropparna i ryggraden)	1
lokal spondylos	1
fraktur i metatarsalben (mellanfortben)	1
hornkapselskada	1
akuta inflammationstillstånd i karpalled (handled)	1
traumatiska/mekaniska skador klo	1
symptom utan fastställd orsak muskulatur	1
muskelkontusion (kross-/tryckskada på en muskel)	1
fraktur av speciell typ kotpelaren	1
osteokondros i radius/ulna (utvecklingsrubbnig i ben-broskområdet i strålben/armbågsben)	1
fraktur, flera (ospecifika) ben	1
meniskskada (ej traumatisk) i knäled	1
panostit i radius/ulna (sjd hos unghundar som ger smärta längs med kroppens långa rörben)	1
fraktur tibia/fibula (benbrott skenben/vadben)	1
klokapselinflammation	1
ökad mängd ledvätska (galla=) UNS	1
degenerativa/dystrofiska förändringar knäled	1
smärta från flera (ospecifika) leder vid böjning/sträckning	1
traumatisk muskelruptur	1
symptom på sjd utan fastställd orsak metakarpalben (mellanhandsben)	1
metafysär osteopati, flera ben involverade	1
felaktig benställning pga för tidigt slutna epifys (del av tillväxtzon i ändan på ett långt rörben)	1
abscess/fistel klo	1
vrickning (distorsion knäled)	1
fraktur metakarpalben	1
serös/serofibrinös artrit, falangled 3 (inflammation i kloled)	1
smärta från led, armbågsled	1

Övrigt

symptom på sjd utan fastställd orsak, hela djuret	4
symptom på polydipsi (dricker onormalt mycket)	3
ormbett	3
utan diagnos	2
symptom på trötthet	2
symptom på anorexi	2
Pneumonyssus (noskvalster)	2
symptom på polyuri/polydipsi (kissar och dricker onormalt mycket)	1
symptom på polyuri (kissar onormalt mycket)	1
Borreliosis (fästingburen sjukdom)	1
kroniska inflammationstillstånd, blodkärl, lymfkärl	1
Profylax (friskvård)	1
komplikationer till operationer/injektationer	1

navelbråck	1
symptom på infektionssjd	1
symptom på generell stelhet	1
insektsbett	1
symptom på allergisk sjd	1
koagulationsrubbnig	1
Endokrina organ	
Cushings syndrom (överproduktion av binjurebarkshormoner=kortisol)	1
Hud	
skärsår hud /underhud	7
neoplastiska förändringar hud/underhud (tumörbildning)	3
traumatiska/mekaniska skador hud/underhud	3
bitsår	2
symptom på sjd utan fastställd orsak, hud/underhud	2
främmande kropp, hud/underhud	2
övriga neoplasier	2
kronisk serös dermatit, hud/underhud (hudinflammation)	1
akut dermatit av okänt ursprung	1
aterom (tumörliknande ansamling av talg i hudens talgkörtlar)	1
alopeci utan fastställd orsak (hårlöshet)	1
hot spot (ytlig bakteriell infektion i huden)	1
Ögon	
entropion (inåtrullat ögonlock)	2
traumatiska/mekaniska skador	1
neoplastiska förändringar ögonlock/3:e ögonlock	1
glaukom (grön starr; förhöjt tryck i ögat)	1
symptom på sjd utan fastställd orsak, kornea/sklera (hornhinna/senhinna)	1
cornea nigrum, korneal sekvester (område med död vävnad i hornhinnan)	1
hornhinnesar	1
symptom på sjd utan fastställd orsak, ögonlock/3:e ögonlock	1
tumör i övre/nedre ögonlock/adnexa	1
Hjärta	
hjärttamponad (onormal vätskeansamling i hjärtsäcken hindrar hjärtat från att utvidga sig)	1
akut perikardit (hjärtsäcksinflammation)	1
symptom på hjärtsvikt (inklusive komplikationer)	1
hydroperikard (vätska i hjärtsäcken)	1
Munhåla	
tandfraktur	3
rotspetsabscess	2
infektiösa/inflammatoriska förändringar, munhåla/svalg	1
symptom på sjd utan fastställd orsak, munhåla/svalg	1
neoplastiska förändringar, munhåla svalg	1

Urinorgan

urininkontinens	3
pelvic bladder (urinblåsehalsen ligger förskjuten upp i bäckenet ->högre tryck i blåsan -> inkontinens)	3
akuta inflammationstillstånd, urinblåsa/urethra (urinrör)	3
ektopisk uretär (onormalt placerad urinledare)	1
akut cystit (blåskatarr)	1
akut nefrit (njurinflammation)	1
kronisk cystit	1
specifika infektionssjd, blåsa/urethra	1

Öron

akut extern otit (inflammation i ytteröra)	2
blödöra	2
akut primär otitis media (hel trumhinna) (infl i mellanöra)	2
kronisk extern otit	1
akut otitis interna (infl i inneröra)	1

CNS

idiopatisk epilepsi (av okänt ursprung)	1
epileptiforma kramper	1

Respirationsorgan

neoplastiska förändringar, övre luftvägar	1
tumör i näshåla	1
akut serös/serofibrinös inflammation, nedre luftvägar	1

Data från försäkringsbolaget Sveland kunde inte införlivas i denna sammanställning då de uppgifter de skickade ut inte var tillräckligt detaljerade. Deras knappa statistikuppgifter liknar dock de andra försäkringsbolagens, med det undantaget att Sveland, som ensamt bolag, har registrerat tonsillit som veterinärvårdsdiagnos. Data över liversättningar från Sveland var däremot bra och kunde användas (se nedan).

Statistik över dödsfall ersatta med liversättning för beauceroner

Statistik över dödsfall ersatta med liversättning för beauceroner under en femårsperiod (1999.01.01-2003.12.31.) Statistiken är sammanställd av data från de fyra försäkringsbolagen Agria, Folksam, Sveland och If.

Dödsfall ersatta med liversättning (4 bolag)

trafikskada	2
blåsljud klaffel	1
hjärtmuskelinflammation	1
hjärtbastumör	1
akut perikardit (hjärtsäcksinflammation)	1
kronisk gastrit (infl i magsäckens slemhinna)	1
diskbråck	1
symptom från rörelseapparaten	1
glaukom (grön starr)	1
oväntat narkosdöd	1
idiopatisk epilepsi	1
melanom hud/underhud (tumör)	1
degenerativa/dystrofiska förändringar i knäled	1
tumör i näshåla	1
inkommen död	1
kollateralligamentskada i knäled	1
hemangiosarkom i höger hjärtöra (tumör)	1

Antal registrerade cancerdiagnoser

Summan cancerdiagnoser är 30, vilket ger 14 % av alla registrerade diagnoser (30/215) är någon form av neoplasi (alternativt 11 % om all data över liversatta hundar inte räknas (22/197)). (+) innebär att liversättning utbetalats för diagnosen.

Neoplasidiagnoser

juvertumör	7
pyometra (livmoderinflammation)	6
neoplastiska förändringar hud/underhud (tumörbildning)	3
övriga neoplasier, hud	2
neoplastiska förändringar ögonlock/3:e ögonlock	1
tumör i övre/nedre ögonlock/adnexa	1
tumör i äggstock	1
tumör i testikel	1
hjärtbastumör (+)	1
idiopatisk epilepsi (+)	1
melanom hud/underhud (tumör) (+)	1
tumör i näshåla (+)	1
hemangiosarkom i höger hjärtöra (tumör) (+)	1
neoplastiska förändringar, övre luftvägar	1
tumör i näshåla	1
neoplastiska förändringar, munhåla svalg	1

”Traumadiagnoser”

Summan av antalet “traumadiagnoser” ger 19% av totalantaler diagnoser (40/215).
19 % blir det även om all data över liversatta hundar inte räknas (37/197). (+) innebär att liversättning utbetalats för diagnosen.

”Traumadiagnoser”

skärsår hud /underhud	7
klobrott/klokapselbrott	4
ormbett	3
traumatiska/mekaniska skador hud/underhud	3
tandfraktur	3
bitsår	2
främmande kropp, hud/underhud	2
blödöra	2
trafikskada (+)	2
fraktur i metatarsalben (mellanfortben)	1
hornkapselskada	1
traumatiska/mekaniska skador klo	1
muskelkontusion (kross-/tryckskada på en muskel)	1
fraktur, flera (ospecifika) ben	1
fraktur tibia/fibula (benbrott skenben/vadben)	1
traumatisk muskelruptur	1
vrickning (distorsion knäled)	1
fraktur metakarpalben	1
insektsbett	1
traumatiska/mekaniska skador	1
kollateralligamentskada i knäled (+)	1

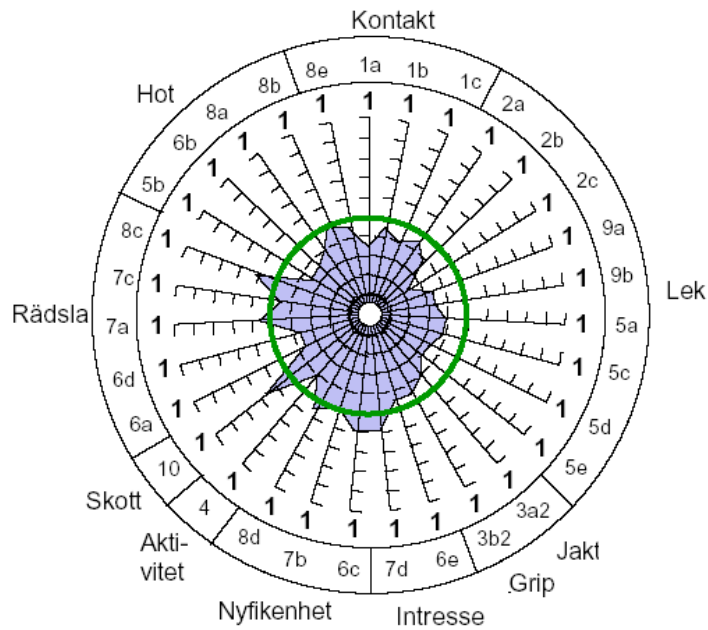
HD-statistik

Reg. år	Ant kull ar	Reg. Ant. valpar	Reg imp	Antal undersökta	Undersökta / registrerade	UA	UA %	HD 1/C	HD 2/D	HD 34/E
1988			2	2	100 %	2	100	—	—	—
1991	1	4	2	6	100,0 %	2	33	1 17 %	2 33 %	1 17 %
1992	1	7	1	7	87,5 %	4	57	3 43 %	—	—
1993	2	14	5	18	94,7 %	13	72	3 17 %	—	2 11%
1995	5	41	1	34	82,9 %	23	68	7 21 %	3 9 %	1 2 %
1996	3	27	3	17	56,6 %	17	100	—	—	—
1997	4	30	9	26	66,7 %	20	77	4 15 %	2 8 %	—
1998	2	15	3	13	72,2 %	9	69	2 15 %	2 15 %	—
1999	5	38	2	27	67,5 %	19	70	6 23 %	2 7 %	—
2000	4	32	3	16	45,7 %	14	87	2 13 %	—	—
2001	3	16	3	9	47,3%	5	56	3 33%	1 11%	—
2002	6	50	7	38	66,6 %	28	74	8 21%	2 5 %	—
2003	4	23	8	15	48,3 %	11	72	2 14%	2 14%	
2004	4	24	9	--	--	--		--	--	--
Summa	44	321 (297)	55 (46)	228	66,5 %	167	73	41 18 %	16 7 %	4 2 %

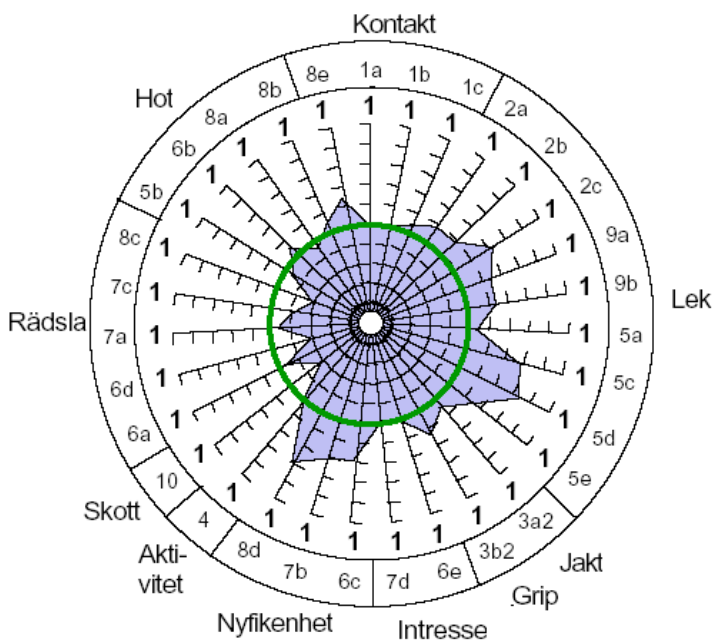
Siffrorna avser registreringsår samt vilka av hundarna från det året som är röntgade och dessas resultat. I slutresultatet är hundarna från 2004 borträknade då de inte uppnått åldern för röntgen. Slutsumman är därför räknad på siffrorna inom parentes.

Mentalprofiler – en jämförelse

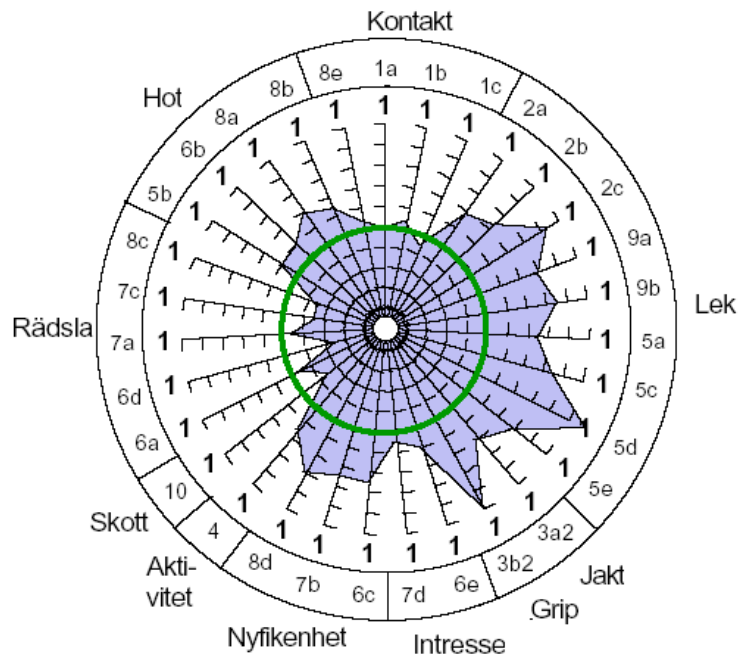
Beauceron (genomförda 117)

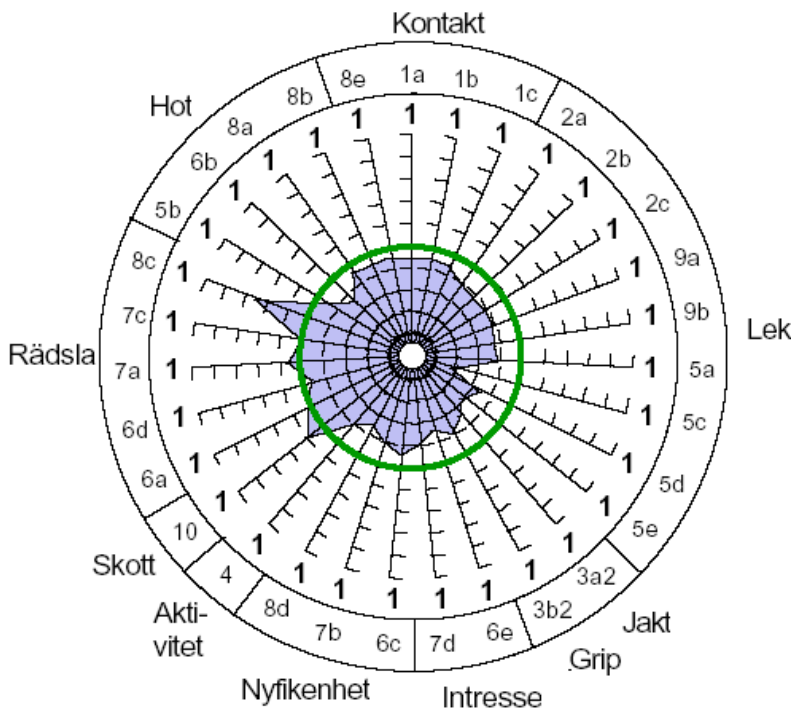
Schäfer (genomförda 7100)

Malinois (genomförda 485)

Briard (genomförda 669)

Rottweiler (genomförda 4222)

